

MKKSZ HÍRLEVÉL

Kiadja a Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak és Közszolgálati Dolgozók Szakszervezete

IDŐ UTÁNI ÉRDEKEGYEZTETÉS A szakszervezeteket a tagok érdeklik, nem a makrószámok A MUNKABÉREKRŐL TÁRGYALT AZ OKÉT

Az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) 2021. június 10-én online ülést tartott, melynek napirendjén a költségvetési intézményeknél a 2021-ben megvalósuló és a 2022-re tervezett bér- és keresetnövekedés volt.

[Fehér József, az OKÉT Munkavállalói Oldalának \(MVO\) ügyvivőjének nyilatkozata itt olvasható!](#)

Az ülést **dr. Kósa Diána**, az ITM főosztályvezetője vezette, az OKÉT Munkavállalói Oldalának (MVO) ügyvivője **Fehér József** volt, az Önkormányzati Oldalt (ÖO) **dr. Gyergyák Ferenc** vezette. A Kormányzati Oldalt **dr. Horváth Tamás** munkaerőpiacért felelős helyettes államtitkár (ITM), **dr. Adorján Richárd**, a költségvetésért felelős helyettes államtitkár (PM), valamint **Besések Botond**, az adószabályozásért és számvitelért felelős helyettes államtitkár (PM) képviselte.

A kormányzati oldal a szakszervezet kérésére írásos előterjesztéseket is készített (ezek nem nyilvánosak), melyet **dr. Adorján Richárd** (PM) szóban kiegészített. Az elmúlt évben a járvány nemcsak az embereket, hanem a gazdasági folyamatokat is jelentősen érintette. 2020-ban a gazdaság teljesítménye 5%-kal csökkent, recesszióba fordult a magyar gazdaság. A hiány 8,1% volt. Viszont a nettó átlagkereset a versenyszektorban 6,3%-kal, a költségvetési szektorban pedig 6,9%-kal nőtt. Pozitív, hogy nem volt sem bér-, sem létszámcsökkentési döntés a kormány részéről. A versenyszférában azonban sokan elvesztették a munkájukat, vagy

részben a keresetüket. Az idei év kedvezően alakul, míg először úgy véltük, hogy a növekedés 4,3 % körüli lesz, ma már akár a 6 %-hoz közelítő növekedés elképzelhető. Kedvezőek a foglalkoztatási adatok. A GDP növelése érdekében az újként indított intézkedések értéke több mint 6 ezer milliárd Ft, ez a GDP 12%-a, 2022-ben ez 7 ezer milliárd Ft, a GDP 13%-a lesz. A 2022. évi költségvetés 5,2%-os növekedéssel számol. Konkrét intézkedések lesznek a keresetemelkedés érdekében. Ennek fedezetére jelentős, több mint százmilliárdos céltartalék áll rendelkezésre. Nőtt a káféteria keret 200 ezerről 400 ezerre, bár nem mindenütt tudják biztosítani. A jövő év eleji, a gyerekeseket érintő szja visszatérítés, a fiatalok szja mentessége a közzsférát is érinti. A nyugdíjasok az inflációhoz igazítás mellett ebben az évben kapnak még nyugdíjprémiumot és jövőre már félhavi nyugdíjtöbbletet adunk.

Fehér József (MVO): Mint szóvivő jelzi, hogy jobb lett volna, ha az ülés személyes részvétellel valósult volna meg, majd az oldal részéről a napirendhez kapcsolódóan részletesen ismertette a szakszervezetek álláspontját. (1) Megállapítható, hogy 2021-ben a költségvetési intézményeket érintő érdekegyeztetés, (vagy a jogalkotó által előzetes tájékoztatás) egyetlen egy témakörben sem volt. (2) Nem volt lehetőség arra, hogy a közalkalmazotti jogállás alól történő újabb (jelentős dolgozói létszámot érintő) kiszervezés körülményeiről és feltételeiről a munkáltatói-, és a munkavállalói érdekképviseltek véleményt mondjanak. A felsőoktatási intézmények alapítványi működtetésének, vagy a szociális intézmények egyházi fenntartásba történő átadásának indokai és a munkavállalókat érintő következményei nem képezték egyeztetés tárgyát. (3) A szociális partnerek nem kaptak lehetőséget arra, hogy gyakorolják véleményezési jogukat a 2021. évi költségvetés módosításánál, valamint a 2022. évi költségvetés előkészítésével kapcsolatban.

A 2022. évi adóváltozásoknak külön közszolgálati hatása nem ismert. Kérdés, a munkáltatói adóterhek összességében 2%-os csökkentése (szociális hozzájárulási adó 0,5%-os csökkentése és a 1,5%-os szakképzési hozzájárulás megszűnése) a 2022. évi intézményi költségvetéseket hogyan érinti. Öröndetes, hogy a költségvetési szervek munkavállalói esetében az éves rekreációs keretösszeg 400 ezer forintra emelkedett. Ez a döntés különösen kielezi azt az ellentmondást, amely az egyes intézmények eltérő pénzügyi helyzetéből adódik. Az intézmények megfelelő forrás biztosítása nélkül a káféteria juttatást kigazdálkodni nem tudják. A Szép kártyán adható juttatások összeghatárainak felemelése, és az adóterhek további csökkentése a költségvetési intézmények munkavállalóit csak igen szűk körben érintheti. Jelezte, hogy az OKÉT legutóbbi 2020. október 9-én tartott plenáris ülésén a MVO több javaslatot terjesztett elő, amelyet a Kormányzati Oldal megvizsgálandónak minősített. A javaslatokról a mai napig nem érkezett visszajelzés. Ennek következtében – az OKÉT alapszabályban megfogalmazott célkitűzés – a munkavilágában keletkező feszültségek megelőzése, rendezése nem valósulhatott meg.

A 2021. évi bérhelyzetről és a 2022. évi költségvetésről készült írásos anyagokat köszöni.

(1) Kétségtelen, hogy a járvány a versenyszféra ágazataiban igen komoly működési gondokat, és ezzel együtt járó drasztikus munkaerő piaci változásokat okozott. A közzsférában dolgozók különleges helytállására, az érintettek jelentős részénél saját egészségük kockáztatására volt szükség ahhoz, hogy az országban a járványveszély elleni védekezés sikeres és eredményes legyen. Ezt veszélyeztethette volna bármilyen olyan intézkedés, amely akár (direkt vagy indirekt módon) létszámcsökkentést vagy illetménycsökkentést eredményezett volna. Az is tény, hogy költségvetési szektor szinte valamennyi ágazatában – már a járvány veszély előtt – igen jelentős létszámhiány alakult ki. Ezért volt szükség arra, hogy egyes munkakörökben a kormány jogszabállyal korlátozta a munkavállalói jogokat, megtiltva a felmondást a veszélyhelyzet időszakában. Fontos a 2021. évi bérintézkedések a jövő évi költségvetésbe történő beépítése. (2) Probléma, hogy a kulturális területen 2020-ban megvalósított „6%”-os bérintézkedés fedezetét az önkormányzatok teljes körűen nem kapták meg.

(3) Feltűnő hiányosság, hogy a tájékoztató szinte kizárólag a központi költségvetési intézmények által foglalkoztatottak (kivételem a bölcsődei dolgozók) számára biztosított bérintézkedéseket mutatja be. Az önkormányzatok kimaradtak, az általuk foglalkoztatott

(mintegy 130-150 ezer fő) közszolgálati dolgozó is része a közszférának és bérhelyzetük értékelésében az OKÉT az illetékes érdekképviseleti fórum. Kérjük tehát az önkormányzatok által foglalkoztatottak bérhelyzetének bemutatását is!

(4) A 2022. évi költségvetés a már ismert, korábban már beígért bérintézkedéseken túl újabb bérnövelési lehetőséget nem tartalmaz. A közszféra munkavállalóit érintően változatlanul érvényesül az a bérpolitika, amely szerint egyetlen évben sincs olyan „általános” bérintézkedés, amely a költségvetési intézmények dolgozóinak teljes személyi körét egyszerre érintené. Változatlanok a közalkalmazotti bértábla bértételei és 2010. évi szinten befagyott a köztisztviselői illetményalap 38.650 forintos összege. A közszolgálati illetményrendszerek változatlansága azt jelenti, hogy a költségvetési intézmények munkavállalóinak több, mint egynegyede (ha nem érintette valamilyen különleges központi bérintézkedésnek) csak a minimálbér, illetve bérminimum emelése okán kaphat keresetnövekedést.

Valamennyi érintett munkavállaló számára ez súlyos hátrány, de különösen feszült a helyzet a szociális területen. Az előző OKÉT ülésen is kezdeményeztük, hogy a szociális dolgozók (az egészségügyi alkalmazottakhoz hasonlóan) a járványveszély időszakában tanúsított kimagasló helytállásukért és veszélyvállalásért részesüljenek egyszeri 500 ezer Ft-os juttatásban. A kormányzat minden ezzel kapcsolatos kezdeményezést indoklás nélkül visszautasított.

(5) Kormányzati álláspont szerint az előző években a differenciált bérintézkedésekre azért volt szükség, hogy az egyes ágazatokban megvalósulhasson a teljesítményarányos, finanszírozás szempontjából hosszú ideig fenntartható bérrendszer, és hatályba léphessen az adott ágazat életpályarendszere. Ez a célkitűzés nem valósult meg. például az érintett ágazati szakszervezet szerint a pedagógus életpálya megbukott. A bértömeg-, és központi létszámgazdálkodás a területi közigazgatásban a kiszámíthatatlanságot, a bizonytalanságot és ügyintézők rendkívüli bérlemaradását eredményezte. A szociális ágazatban egyszerre érvényes az egészségügyi-, az oktatási bérszabályozás, és az önkormányzati finanszírozásból eredő forráshiány miatti lemaradás.

A költségvetési intézmények bérpolitikáját leginkább az alábbiak jellemzik:

- Nincs egyetlen olyan szabály, amely valamennyi bérrendszerben egyformán érvényes lenne.
- Van 25 féle bérezési gyakorlat, szabályozás, rendelkezés. A vonatkozó jogszabályok szinte áttekinthetetlenek.
- Az országosan egységes két minimál tarifa a költségvetési intézményekben is kötelező. Jelenleg ebben a szektorban dolgozók kb. egyharmada a minimáltarifa szerint kapja a bérezését. A minimáltarifák megállapításában a költségvetési munkáltatói érdekképviseleteknek, illetve a munkavállalói érdekképviseletek teljes körének nincs beleszólása.
- A költségvetési szektorban sehol nincs (érdemi) munkahelyi béralku. Számos szakmai területen az intézmény is tiltott.
- A költségvetési szektor számos ágazatában lényegében megszűnt az egyének garantált előmenetele, sőt helyenként a bérbiztonság sincs garantálva, azaz a megállapított alpbérnél kevesebb is adható. Ugyanakkor például az országgyűlési képviselők esetében törvény garantálja a nemzeti átlagkeresetnek megfelelő automatikus növekedést. Ez lenne a modell a többi terület számára is.
- A bérrendszerek többségében a kvalifikációt csak középfokig díjazták. Nincs diplomás bérminimum. A szenioritás – az egészségügy kivételével – gyakorlatilag megszűnt.

A MVO javaslata, hogy

- a hatályos jogállási törvények (Kttv., Kjt.) valamint az életpályatörvények bérrendszereinél a kezdő bértétel a minimálbérrel legyen azonos.
- A költségvetési intézmények teljes körében (jogállástól függetlenül) kerüljön bevezetésre a diplomás bérminimum, mint kötelező tarifa. A minimáltarifák megállapításáról szóló tárgyalásokon a költségvetési szektor munkáltatói képviselői és az érintett szakszervezetek is vehessenek részt.
- A költségvetési szektor bérezési gyakorlatában - legalább munkahelyi szintig - érvényesüljön a bérek reálpozíciójának megőrzése.
- A szociális területen dolgozók – intézmény fenntartástól függetlenül – 2021-ben részesüljenek egyszeri bruttó 500 ezer Ft-os külön juttatásban.
- A költségvetési törvény jelenlegi szabályától eltérően a költségvetési intézmények az

állományukból nyugdíjba vonult közzszolgálati jogállású munkavállalók bérezésére biztosított összeget változatlanul használhassák fel.

Holecz Gábor (Munkástanácsok) elmondta, hogy a rendvédelmi szférának tragikus a helyzete. A felmérés szerint 70% távozni kíván, mert elmaradtak az életpályához kapcsolódó intézkedések, mint például a háromévenkénti 6 havi juttatás. A NAV-nál elmaradtak a jutalmazások a megállapodásoktól. A most megjelent pótszabadságról szóló kormányrendeletből is kimaradtak a NAV munkatársai.

Boros Péterné (MKKSZ) elmondta, hogy fontos lenne a gyermektelen diplomás dolgozók reálkereseti pozíciójának is a megőrzése. Csak a minimálbér és bérminimum emeléséről esik szó és fontos lenne a diplomás bérminimum bevezetése ennek érdekében. Az önkormányzati köztisztviselők állami illetményalapját legalább 60 ezer Ft-ra kellene emelni vagy az önkormányzatok feladatfinanszírozását kellene emelni a jelenlegi 5,49 millió Ft-ról 6,5 millió Ft-ra. A kötelezően ellátott feladatokhoz kapcsolt hivatali létszámok messze elmaradnak a szükségestől, ezt is emelni – rendezni - kell. A járványidőszak alatt helytálltak az önkormányzati dolgozók, ne hagyják ki őket a juttatásokból, továbbá a 10 nap fizetett szabadságot is biztosítsák a számukra.

A szociális terület alulfizetett, 26%-os a létszámmozgás, a munkavállalók negyede egy éven belül távozik. Itt a kereset növelés a megoldás. (Kiegész, előregedés mind jellemző) Az 500 ezer Ft-os különjuttatás kifizetését követeljük a számukra.

A területi közigazgatásban dolgozó kollégák helyt álltak a pandémia alatt, szervezte az oltást. Jelenleg semmiféle garancia sincs a kereseti reálpozíciójuk megőrzésére. A 3 évvel ezelőtti átlagos 18%-os – területi differenciálással megvalósuló – kereset emelés volt, akiknél akkor is csak 6%-ban valósult meg. Mára a reálértékvesztés két számjegyű. Fontos lenne a keresetnövelés.

Dobrovits Orsolya (KKDSZ) a kormány számai szerint a közzszféra foglalkoztatottjaink a kereset emelkedése 2020 februártól 2021 februárig 380 ezer Ft-ról 431 ezer Ft-ra nőtt. A mi felmérésünk más mutat, 264 ezer Ft-ról 275 ezer Ft-ra nőtt, tehát igen nagy a lemaradás a kulturális és a közművelődés területen. Ez 4,2%-os emelkedés, a Kjt. alól történt kiszervezésünk során az ígért 6 % sem érkezett meg. Nem működik a kulturális érdekegyeztetés sem.

Dr. Gyergyák Ferenc (ÖO, TÖOSZ) Elmondja, hogy a problémák nagy része már évtizedes. A költségvetési számokból az látható, hogy költségvetési intézményeknél az átlagkereset 2020-ban 400 ezer Ft felett volt, valamit az utóbbi 4 évben 30-40%-os emelkedés volt, ezen belül a közigazgatásban 41,3%-is. Ez az önkormányzati igazgatásra nem igaz. A Kttv. alapján a felsőfokú végzettségű köztisztviselő 37 év feletti munkaviszonnyal 231,9 ezer Ft-ot, egy középfokú végzettségű 37 év után 170 ezer Ft-ot kereshet. Egy jegyző – 3000 lakos alatti település esetén – pótlékokkal együtt is csak 325 ezer Ft-ot kaphat. Ha az önkormányzat el tud térni az állami illetményalaptól, akkor is az átlag alatt marad a jegyző keresete. A 3178 település döntő többsége nem rendelkezik forrással az eltérítésre. Sok éve van befagyasztva az illetményalap. Ha azt nem emelik, akkor a hivatal finanszírozását kell emelni. A káféteria 400 ezer Ft-os keretére ugyanaz vonatkozik, nincs rá forrás. Az önkormányzatok bérhelyzetét rendezni kell. Ezt kéri az önkormányzati szövetségek. A pótszabadság rendeletből is kimaradtak az önkormányzati dolgozók.

Lipők Sándor (Kisvárosok Szövetsége) elmondja, hogy a Kttv. bérekre vonatkozó része betarthatatlan, az önkormányzatok bérrendezése már időn túli lenne. A kemecsei városi hivatalban 250 ezer Ft az átlagkereset. Az illetményalap 2008-ban volt utoljára módosítva. Veres János akkori pénzügyminiszter „büszke” arra, hogy ezt az intézkedését azóta sem tudták megváltoztatni. Egy főiskolás pályakezdő ugyanannyit kap, mint egy sok év óta ott dolgozó, nagy a feszültség. Az iparüzési adó bevételünk mindössze 40 millió Ft, vagyis nincs mozgásterünk. Évekkel ezelőtt a helyettes államtitkári fizetéshez volt igazítva a polgármesteri juttatás. Ezt a szerződést a kormány felrúgta, ez számomra kormánypártiként is elfogadhatatlan.

Szabó Gellért (Faluszövetség) arról beszélt, hogy nem tekinthető előrelépésnek, hogy a hajdan egységes közzszolgálat most szét van töredezve. Nem vonja kétségbe, hogy Holecz Gábor a

háromévenkénti 6 havi juttatás elmaradását hiányolja, de hol van ettől egy falusi önkormányzat? Nem érzi, hogy ebben a szétszabdaltságban sikeres legyen az érdekvédelem, mert óriási a megosztottság. Nagy a kuszaság.

Dr. Horváth Tamás (ITM) sajnálja, hogy ez a találkozó még nem személyes jelenléttel történt, ezt a minisztérium belső szabályai nem tették még lehetővé. Azt vállalja, hogy az elhangzottak alapján abban lépni fog, hogy az OKÉT szabályai megvalósuljanak. A rendkívüli jogrend miatt külön szabályozási csoportok voltak, kizökkent az általános közigazgatási egyeztetési folyamat. A javaslatokat is továbbítani fogja a hatáskörrel rendelkező szakterületeknek. A pótszabadsággal kapcsolatban is tolmácsolja az észrevételeket.

Dr. Adorján Richárd (PM) megérti, hogy a hozzászólások nem a kormányzati lépések dicséretéről szövegt. Ismét felmerültek a szakszervezetek és a kormány közötti elvi különbségek, ilyen egy általános béremelés igénye. A kormány viszont ágazatokban gondolkodik. Országosan a számok azt mutatják, hogy a költségvetési szférában a dolgozók keresete 2020-ban 10,3%-kal, a versenyszférában 9,8%-kal nőttek. Az idei évben a költségvetési szférában 10,1%-kal, a versenyszférában 8,8%-kal, 2022-ben pedig mindkét szférában 9%-kal nőnek a keresetek várhatóan. Ez jelzi, hogy jelentős reálbér emelkedés is megvalósul mindhárom évben. A mostani magas inflációt a jegybank is törekszik 3 % körülire leszorítani. Továbbítani fogja az illetékeseknek az észrevételeket, sok esetben ezeket hasznosítják. Elismeri, hogy az önkormányzatoknál jelentős a bérprobléma, a minimálbér emelés fedezete törvénymódosítással beépült a normatívába. A diplomás bérminimumot a versenyszféra munkáltatói nem igényelték, nem a kormányon múlt. Az intézményeknél bértömeg gazdálkodás van, felhasználható a nyugdíjba vonulók bére. Elismeri, hogy a rendvédelem és a NAV területén jogos lenne további intézkedés, ezt vizsgálja a kormány. A minimálbér és bérminimum konkrétan előre nem tervezhető, ez a munkáltatók és munkavállalók évvégi egyezségén múlik.

Fehér József (MVO) szerint probléma, hogy az egyeztetések idő utániak, és már nem lehet mit tenni. Elhiszi, hogy a javaslatokat továbbítják, de semmire nincs válasz. A diplomás bérminimum bevezetését a közszolgálat területére javasoltuk. Valóban van arra példa, hogy néhány szakszervezeti kezdeményezés egy idő után megvalósul, ilyen például a káféteria keret megemlése. Kéri a javaslatok sorsának visszajelzését.

Boros Péterné (MKKSZ) megerősíti, hogy a 26 éven felüli, gyermektelen – vagy már gyermekét felnevelt, nyugdíj előtti időszakát töltő - diplomások keresetének reálpozícióját is meg kellene őrizni. Ha nem tesszük kitermeljük a dolgozói szegénységből a nyugdíjas szegénységet!

Dr. Horváth Tamás (ITM) elismeri, hogy régebben az intézményeknek ki kellett gazdálkodni a minimálbér emelés hatását, de az utóbbi években ennek fedezetét teljesíti a költségvetés. A minimálbér emelésre nincs kormányzati terv, a fedezetet biztosítani kell. A nyugdíjba vonulók béreinek visszautalása valóban nem fér össze a bértömeggazdálkodással, ezt vizsgálni fogják.

Dr. Gyergyák Ferenc (ÖO) megerősíti, hogy az önkormányzati dolgozók is kivették a részüket a védekezési többletmunkából, ne legyenek az állam mostoha gyerekei. Az államnak rendeznie kellene a több mint egy évtizedes elmaradást.

Besek Botond (PM) az adótörvények 2022. évi változásáról és hatásairól adott tájékoztatást. Az adómódosítások között kevés van, ami érinti az szja-t, ilyen a 25 éven aluliak adókedvezménye. Lesz szja visszatérítés gyerekeseknek is várhatóan jövő év márciusában. 2022. július 1-től eltörlik a 1,5%szakképzési hozzájárulást, 0,5%-kal csökken a szociális hozzájárulási adó 15%-ra. Ez főleg a versenyszférát érinti.

Fehér József (MVO) elmondta, hogy a 25 éven aluliak szja mentessége miatt az őket betanító idősebb kollégák kereste kisebb lesz, ez okoz majd feszültséget. Nem tudni, hogy az említett 2%-os csökkenés hogyan érinti a közszférát. Megjegyzi, hogy a 400 ezer Ft-ra emelt káféteria keret csak elvi lehetőség, mert az intézményeknél nincs erre forrás. Az önkormányzatoknál nemhogy nőne, hanem megszűnik a káféteria. Mi az egyéneket képviseljük, nem a makrószámokat.

Holecz Gábor (Munkástanácsok) szerint fontos a 25 éven aluliak kedvezménye, a kafeéria emelésére a legtöbb helyen nincs keret, viszont az adóterheit kellene csökkenteni.

Dr. Gyergyák Ferenc (ÖO) elmondja, hogy a 25 éven aluliak adókedvezménye jó a fiataloknak, de nagy feszültséget fog okozni a hivatalokban, melyet csak az illetményalap növelésével lehetne kezelni. A Kttv. bértáblájához hozzá kell nyúlni.

Besek Botond (PM) szerint ezt a feszültséget adópolitikával nem lehet megoldani. De ilyen alapon feszültség lehet a gyermekes és a nem gyermekes munkavállaló között is. Reméli több fiatal marad a közsférában ennek hatására.

Dr. Adorján Richárd (PM) elmondja, hogy a közintézményeknél a munkavállalói terhek csökkenését az munkavállalók általában nem érzékelik, bár 2020-ban a félévi adóteher csökkentést fel lehetett használni helyben.

Dr. Horváth Tamás (PM) megígéri, hogy a visszajelzésekről adnak tájékoztatást, erre kéri majd azokat, akiknek továbbítják az észrevételeket.

Dr. Kósa Diána (ITM) a több mint 3 órás online ülést bezárja.

Budapest, 2021.06.14.

Üdvözlettel:

Boros Péterné